

I BENDRA INFORMACIJA APIE VADOVĖLĮ

Autoriai: Ignas Kapleris, Antanas Meištas, Karolis Mickevičius, Anželika Laužikienė, Robertas Ramanauskas, Živilė Tamkutonytė-Mikailienė

Vertėjas: Jan Sienkiewicz

Pavadinimas: CZAS 9. Podręcznik historii dla klasy 9. CZĘŚĆ I

Leidimo metai: 2023

Puslapių skaičius: 160

II VADOVĖLIO TURINIO VERTINIMAS

Vadovėlis parengtas pagal 2022 m. patvirtintas Bendrąsias ugdymo programas. Viso vadovėlio (I ir II dalių) turinį sudaro 42 temos, suskirstytos į septynis skyrius. Pirmosios dalies keturiuose skyriuose yra 22 temos.

Privalumai

- Vadovėlyje naudojama įvairių sutartinių ženklų sistema. Ji paaiškinta pirmuosiuose puslapiuose.
- Išlaikomas vienodas stilius ir forma – vienodai žymimos veiklos, užduotys, klausimai, yra aiškūs skyrių ir temų skirstymas.
- Kiekvienas skyrius pradedamas iliustruotu motyvuojančiu įvadu, siekiant mokiniams patraukliai pristatyti pagrindines skyriaus temas, nagrinėjamus istorinius procesus, įvykius, asmenybes, sąvokas.
- Trumpos apžvalgos pateikiamos ir temų pradžioje – glaustai nusakoma laikotarpio istorinė situacija, formuluojami pagrindiniai mokinius motyvuojantys klausimai.
- Puslapiai nėra perkrauti tekstu, išvengta enciklopedinio stiliaus dėstymo.
- Mokymo priemonė vizualiai yra patraukli. Tekstai papildyti paveikslais, fotografijomis, tiksliais žemėlapiais, schemomis, diagramomis su aprašais. Svarbu tai, kad ši medžiaga siūlo daug galimybių dirbti klasėje, padeda ugdyti(s) kompetencijas temos pabaigoje esančiais klausimais ir užduotimis.
- Laiko juostose parodyti svarbiausi procesai ir įvykiai, numatyti Istorijos bendrojoje programoje.
- Kiekvienoje temoje yra 2-3 rašytinių šaltinių ištraukos, išskirtos spalviniu fonu, ir su jais susietos užduotys.
- Temų medžiaga papildyta istorijos įdomybėmis „Istorija iš arčiau“, skatinančiomis mokymosi motyvaciją.
- Yra įvairių užduočių individualiai ir grupinei veikloms, darbui su skaitmenine informacija. Užduočių darbo poromis ir grupėse dėka yra tinkamai ugdomi socializacija ir dalyvavimas.
- Papildomai veiklai autoriai pateikė pasiūlymus – „Istorija aktyviai“ su darbo veiksmų nurodymais, klausimais, užduotimis bei po vieną-dvi temas, pažymėtas „+“ ženklu.
- Skyrių pabaigoje mokiniai ras temų santrauką ir mokymosi motyvaciją skatinančius „Praeitį dabartyje. Ką paveldėjome?“.
- Apibendrinamojo kartojimo („Žinau, moku, galiu“) užduotys, kurios suskirstytos į grupes, skatina įsivertinti savo žinias (*apibūdinti, įvertinti, paaiškinti, palyginti* ir pan.), supratimą, gebėjimus ir nuostatas.

Pasiūlymai

- Pageidautina, kad kartojimo užduotyse datos ir sąvokos būtų pateikiamos tik tos, kurios nurodytos programoje (pavyzdžiui 42 p. prašoma rasti, kada išleistas pirmasis *Enciklopedijos* tomas, 156 p. – paaiškinti *Manifestacija, Rekrutų prievolė*).
- Temų paraštėse pagalbines (tekstą paaiškinančias, programoje nenurodytas) sąvokas taip pat būtų geriau matyti pažymėtas kitaip, pavyzdžiui, tik kursyvu, o ne spalva (pavyzdžiui, 143 p. *Baltieji, Raudonieji*).

Išvados

Vadovėlyje atsižvelgta į Istorijos bendrosios programos reikalavimus. Tekstų, iliustracijų, klausimų ir užduočių visuma padeda ugdyti(s) visas programoje numatytas bendrąsias kompetencijas, atitinka jos 27 punkte nurodytą turinio apimtį.

Medžiaga pritaikyta ugdyti(s) pagrindines demokratinės visuomenės vertybes: skatina tolerantiškai vertinti ir gerbti skirtingų rasių, kultūrų, etinių grupių, tautų, religijų, lyties, amžiaus grupių, specialiųjų poreikių žmones, yra nešališka lyties, amžiaus grupių, neįgalumo, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ir įsitikinimų atžvilgiu, skatina suvokti skirtingų tautų kultūros tradicijas ir jas plėtoti.

Vadovėlis atitinka Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. V-755 (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. liepos 24 d. įsakymo Nr. V-1005 redakcija) nuostatas.

Rimantas Garuolis, istorijos mokytojas metodininkas